

HAROLD PİNTER'İN *İNCE SIZI* OYUNU ÜZERİNE YAPISALCI BİR OKUMA

M. Elif TÜFEKÇİ*

Yirminci yüzyılın ortalarında etkinlik kazanan yapısalcılık, “gerçeği birbirine bağımlı bir bütün-parça ilişkisi içinde anlama ilkesinden yola çıkan bir öğrenme ve değerlendirme” yaklaşımıdır.⁴⁴ Ferdinand de Saussure’ün **Genel Dilbilim Dersleri**⁴⁵’nde dile getirdiği düşünceler, yalnızca çağdaş dilbilim kuramını değil, göstergebilim ve yapısalcılık akımlarını da derinden etkiler. Başta dilbilimde filizlenip daha sonra tüm insan bilimlerini etkisi altına alan yapısalcılığın kaynağında Saussure kuramı yer alır. Saussure’ün yapısal dilbilim alanına katkıları yapısalcı kurama ve yapısalcı uygulamaya da ışık tutar, çağdaş dilbilim alanında getirdiği kavramlar “yapısal” çalışmaların yöntemsel çıkış noktalarını oluşturur. Yüzeydeki görüntünün altında, derinde yatan kuralların ve yasaların oluşturduğu yapıyı arayan bir yöntem olan yapısalcı yöntem, yapıyı oluşturan birimlerin tek başlarına anlam taşımadıklarını, yapı içinde birbirleriyle olan bağıntılardan anlam kazandıklarını savunur.⁴⁶ Yapısalcılıkla ilgili tanımlamalar akımın bir öğretisi değil bir yöntem olduğu görüşünde birleşirler. Temel kavramlarını Saussure’ün dilsel olguların incelenmesi üzerine ortaya attığı düşüncelerden alan, Prag Okulu ve Rus Biçimselliğinin etkisiyle genel çerçevesi oluşan yapısalcılık, XX. yüzyıl insan bilimlerine “yapısalcılık çağı” adını verecek kadar tartışma gündemi yaratan bir yöntem olur. Yüzeydeki görüntünün altında, derinde yatan kuralların ve yasaların oluşturduğu yapıyı arayan bir yöntem olan yapısalcı yöntem, yapıyı oluşturan birimlerin tek başlarına anlam taşımadıklarını, yapı içinde birbirleriyle olan bağıntılardan anlam kazandıklarını savunur. Saussure’ün dili incelemek için herhangi bir dış gerçekliğe başvurmaması, sistemin, bir başka ifadeyle dizgenin, gerçeklikten bağımsız, kendi başına işleyen bir bütün olması bağlamındaki görüşleri ve bu görüşlerin izinden giden Todorov, Barthes ve Greimas gibi yapısalcıların da aynı biçimde yazarla, tarihle ya da metin dışı dünya ile yapıt arasında bağ kurmak gereğinden uzak yaklaşımları yöntemi tanımlar. Ele alınan nesnenin “kendi başına ve kendi kendisi için” incelenmesi; nesnenin kendi öğeleri arasındaki

---

* Araştırma Görevlisi, Ankara Üniversitesi, Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Tiyatro Bölümü

⁴⁴ Ayşegül Yüksel. **Yapısalcılık ve Bir Uygulama.** (Ankara: Gündoğan Yayınları, 1995), s. 30.

⁴⁵ Ferdinand de Saussure. **Genel Dilbilim Dersleri.** Çev.: Berke Vardar. İstanbul: Multilingual Yayınları, 1998.

⁴⁶ Robert Scholes. **Structuralism in Literature.** (London: Yale University Press, 1974), s. 4 –5.

bağıntılardan oluşan bir “dizge” olarak ele alınması; söz konusu dizge içinde her zaman işlevi göz önünde bulundurma ve her olguyu bağlı olduğu dizgeye dayandırma zorunluluğunun sonucu olarak, nesnenin artsüremlilik içinde değil, eşsüremlilik içinde ele alınması yapısalcı yöntemin temel ilkeleri olarak belirir.⁴⁷ Çalışma, Harold Pinter’ın **İnce Sızı** oyununu anılan yöntem çerçevesinden okumayı hedeflemiştir.

İnce Sızı oyununun yüzeysel yapısından yapılan okumanın ışığında olay dizisi şu biçimde özetlenebilir. Edward ve Flora karı kocadırlar. Yılın en uzun günüdür, Flora bahçede kahvaltı hazırlamıştır. Bahçede olmaktan rahatsızlık duyan Edward, önce güneşten, sonra bir arıdan daha sonra arka kapının eşiğinde bekleyen Kibritçi’den aşama aşama artan bir rahatsızlık duyar. Flora’nın onu eve getirmesini ister, Edward’ın tek başına yaptığı uzun konuşmadan sonra, Flora Kibritçi’nin tablasını Edward’a verir, Kibritçi’yle birlikte bahçeye doğru yürür. Yüzeysel yapıdaki ipuçlarından kalkarak oyunun derin yapısına ulaşmak için oyunun gelişim aşamalarına ve oyunun aşamalarının yansıdığı uzama bakmak gerekir.

İnce Sızı oyununun aşamaları uzamla paralel bir gelişim gösterir. Oyun, aşamalarına bölünerek incelendiğinde üç temel katman ve bu aşamalara denk düşen üç uzam olduğu saptanmıştır. Oyunun ilk aşaması “küçük tehlikeyi saf dışı bırakmak” üzerine kurulmuşken, bu katmana denk düşen uzam bahçe olarak belirir. İkinci aşama “alan savunması” biçimde okunabilir bu katmanın karşılık geldiği uzam mutfaktır. Son aşama olan “tehlikeyle yüzleşmek” uzam olarak odada geçer.

Oyunun Aşamaları ve Oyun Kişilerinin Uzamdaki Dağılımları

1. Aşama: Küçük Tehlikeyi Savuşturmak

İnce Sızı oyunu bahçede başlar. Oyunla ilgili ilk fotoğraf güzel ve özenli hazırlanmış bir kahvaltı sofrasının etrafındaki Edward ve Flora’yı resimler. Yılın en uzun günü olan 21 Haziran’dır, hava güzeldir, bahçe çiçeklerle bezelidir. Oyunun ilk aşamasında “uzama ait olmak” ve “olmamak” durumu ikili karşıtlıklarla örülerek kurulmuştur. Uzam olarak bahçe, yazı tarifleyecek biçimde düzenlenmiştir. Flora yaz gündönümünün yani yaz mevsimin ilk gününün getirdiği canlanma, yenilenme duygularıyla dopdoludur, sabah yedide kalkmış, bahçeye çıkmış, havuzun başında oturmuş, çiçekleri seyretmiş, güneşin tadını çıkarmıştır. Edward, havanın güzelliğini bile fark etmemiş, çiçeklerin varlığından habersiz, güneşten korunmak için bir gölgeliğe gereksinim duyacak hatta Haziran ayındaki hafif esintiyi

---

⁴⁷ Elif, Tüfekçi. “Yapısalcı Yöntem ve Uygulama Alanları” **Tiyatro Araştırmaları Dergisi**. Sayı:17, Haziran 2004, s. 50 – 51.

“tekinsiz” olarak tanımlayacak kadar rahatsızdır. Flora canlılıktan söz ederken, Edward gözlerindeki “ince sızı”dan dert yanmaktadır. Flora huzurlu, Edward huzursuzdur.

Oyunun hemen başında Flora ve Edward’ın çiçeklerle ilgili söyleşiminden örtük bir gösterge olarak şifrelenmiş aidiyet meselesi aşağıda aktarılan gösterenlerle birleştiğinde açık göstergeye dönüşür: Bahçe uzamı Flora’ya aittir.

Flora: Bu sabah hanımeline dikkat ettin mi?

Edward: Neye?

Flora: Hanımeline.

Edward: Hanımeli mi? Nerede?

Flora: Arka kapının orada Edward.

Edward: Hanımeli mi o? Ben onu... kahkaha çiçeği filan sanıyordum.*

(syf 1)

Edward, ait olmadığı bu uzamda tehlike altında hisseder kendisini. Bu biçimde okunduğunda çiçeklerin farkında olmayışı, ufacık bir esintiden tekinsizlik duygusu çıkarması, güneşten duyduğu rahatsızlık açığa çıkmış olur. Flora ait olduğu uzamda, yaz mevsiminde, ne kadar huzurluysa, Edward güneşin altında erimekten korkan bir kardan adam gibi tehlike altında hisseder kendini. Kahvaltı sofrasına oturduğu andan itibaren huzursuzluğu göz önünde olan Edward’ın rahatsızlığı, masaya dadanan bir arı yüzünden davranış düzeyinde de su yüzüne çıkar. Arıyı yok etmek için neredeyse bir savaş stratejisi gibi tanımlanabilecek yollar izler. Önce çaydanlığın üstünde kıstırmayı denediği arı, marmelât kavanozuna girince kavanozun kapağını devreye sokar, sonra karısına, arıyı lavobaya atıp boğmasını daha sonra da delikten çıkmaya çalıştığını düşünerek kaşıkla tabakta ezmesini salık verir. Son olarak arıyı haşlamayı düşünürler. Yürüttükleri savaş stratejisi arının kesin olarak öldüğüne inandıkları noktaya kadar sürer. Ancak Edward, öldüğüne kanaat getirdiğinde bile arıyı tabağın üzerinde ezer. Bu noktada Edward’ın arıyı yok etme savaşında karısına verdiği direktifler önemlidir. Arıyı öldürmek ister, planlar yapar ve bu planları karısına emirler vererek uygulatır. Bu direktifler hem Edward’ın savaşan bir komutan edasıyla verdiği emirler gibi hem de ait olmadığı uzamda uzamın sahibi olmadan bu savaşı kazanamayacağını göstergesi biçiminde değerlendirilebilir:

---

* Oyundan yapılan tüm alıntılar Devlet Tiyatrosu Dramaturgi Arşivi’ne İ-14 sayısı ile kayıtlı, çevirisi Yıldırım Türker’e ait olan, yayınlanmamış **İnce Sızı** tekstinden yapılmıştır.

Edward: Marmelatın üstünü ört.

(...)

Edward: Çaydanlığın üstünü ört. Bir eşek arısı.

(...)

Edward: Kapağı ver.

(...)

Edward: Çaydanlığın kapağını ver.

(syf 3)

Edward: Pislik. Kaldır şunu masadan.

(...)

Edward: Lavaboya at ve boğ.

(syf 4)

(...)

Edward: Kaşıkla birlikte dışarı çıkar ve tabakta ez.

(syf 5)

Arıyı yok ettiği andan başlayarak Edward'da uzamdaki var oluşuna dair ani bir değişim yaşanır. Bahçede kahvaltı etmekten mutlu görünmeyen, havadaki hafif esintiden rahatsız, çiçeklerden habersiz Edward, arının yok edilişi ile birlikte bir rahatlama yaşar. Birdenbire günün ne kadar güzel olduğundan dem vuracak, bahçede çalışmak isteğini dile getirecek hatta çalışmak için gölgelik arayışına bile girecektir. Arıyla olan savaşını kazana Edward'ın aşağıya alıntılan sözleri, uzamdaki var oluşunda yaşadığı rahatlamanın göstergesi olarak karşımıza çıkar:

Edward: Ah, güzel bir gün. Kemiklerimde hissediyorum.

Kaslarımda. Birazdan bacaklarımı uzatacağım sanırım.

Havuz. Tanrım, şu çiçeklenen güzelim ağaççığa bak.

Filbahri. Ne de güzel...

(syf 6)

Edward'ın ait olmadığı uzamda yaşadığı ani rahatlama yine aniden değişime uğratılmıştır. Çünkü Edward bu defa bahçe kapısının dışında bekleyen Kibritçi'yi görmüştür. Kibritçi'nin varlığından duyduğu büyük rahatsızlığı hem davranış hem de söyleşim düzeninden okumak mümkündür. Küçük bir “tehlike” olan arıyı savuşturduğu, henüz o gün başlamış olan yaz mevsimin bahçedeki yansımalarını fark ettiği, ait olmadığı uzamda savunma kalkanlarını indirdiği, üstelik hiç âdeti olmadığı biçimde bahçede çalışma hazırlığı yaptığı sırada gördüğü Kibritçi, yukarıda alıntılanan sözlerini aniden kesmesine neden olur. Karısının seslenmelerine cevap vermez, duraklar, sonra alçak sesle arka kapıda Kibritçi'yi gördüğünü mırıldanır. Bu andan itibaren Edward oyunun başındaki huzursuzluğuna dozu artmış bir biçimde geri dönecek, duyduğu huzursuzluğu dile getirecek, bahçede bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başlayacaktır. Masanın etrafında uçan arı, Edward'ın uzamdaki huzursuzluğunun göstergesi olmuşken, yok edildiğinde Edward'ın tehlikeyi alt ederek kazandığı güvenli alanın göstergesine dönüşmüştür. Buradan kalkarak oyunun birinci katmanında arının “büyük tehlike”nin önemesi olarak kullanıldığı söylenebilir. Arıyı yok ederek alanı kazanan Edward, huzur perdesini aralamış ancak daha büyük bir tehlikeyle, Kibritçi'nin varlığını fark etmesiyle bu defa korku perdesi ardına kadar açılmıştır. Edward'ın Kibritçi'yi büyük bir tehlike olarak algılamasının ipuçları kendi kendine yaptığı konuşmadan yakalanır:

Edward (kendi kendine) : Büyük tat alırdım, ne tat hem de, uzun otların arasından yürüyüp arka kapıdan çıkmak, patikaya geçmek. Şimdi bu tat bana yasak. Benim evim bu, değil mi? Kendi kapım..”

(syf 8)

Oyunun birinci aşaması Edward'ın bahçe uzamını terk etmesiyle tamamlanır. Ait olmadığı uzamda küçük bir alan savaşından başarıyla çıkmış, kendine bir yer açmış ama o yere yerleşmeden ilk savaşına oranla “meydan muharebesi” gibi algılanabilecek bir savaşla yüz yüze kalmıştır. Edward'ın büyük tehlike karşısında bahçeyi terk edip “alan savunması”na geçer.

2. Aşama: Alan Savunması

Oyunun ikinci aşamasının uzamdaki karşılığı mutfaktır. Mutfak aynı zamanda bir eşik olarak, bir araf olarak da tanımlanabilir. Bahçe kadar tehlikeye açık değildir ama oda kadar

tekin de değildir. Evin içinde yer alması nedeniyle güvenli, pencereden dışarısını içeriye alma işleviyle tehlikeye açıktır. Oyun kişilerinden ikisine de tam olarak ait olmayan bir uzam biçiminde okunabilecek mutfak oyunun bu bölümünde Edward'ın tehlikeyi gözlediği, planlar yaptığı bir ara alan olarak da algılanabilir.

Flora, bahçeyi ani bir telaşla terk eden Edward'ı bütün evde aramış, çalışma odasına hatta tavan arasına bile bakmıştır. Sonunda Edward'ı mutfak penceresinden Kibritçi'yi gözetlerken bulur. Aralarındaki söyleşimden mutfak penceresinden bahçenin bir kısmının en azından Kibritçi'nin bulunduğu yerin görüldüğü anlaşılır. Edward, hiç âdeti olmadığı üzere makalesi için mutfakta not aldığı söylese de mutfak penceresinden dışarı baktığı, Kibritçi'yi göz hapsine aldığı açıkça görülür. Flora'nın Edward'ın baktığı pencereden Kibritçi'yi gördüğü andaki tanımlamaları cinsellikle yüklüdür:

Flora: Aman Tanrım, bu da ne? İpini koparmış bir öküz mü? Yo. Kibritçi bu. Tanrım, çitlerin arasından görülebiliyor. Daha da büyük görünüyor. Onu mu gözlüyordun? Bir... öküze benziyor.

(syf 9)

Oyunun bu ikinci aşaması, “alan savunması” biçiminde tariflenebilecek Edward'ın Kibritçi'yi alt etme planları üzerine kuruludur. Üzerindeki gerginlik yine hem davranış düzeyinde hem de söyleşim düzeyinde algılanacak boyuttadır. Duraklamalarla, kısa kısa konuşur, karısını sertçe tersler. İlk aşamada olduğu gibi, bu aşamada da Edward ve Flora ikili karşıtlıklar kuracak biçimde yan yana gelmişlerdir: Flora rahattır, Edward rahatsızdır, Flora Kibritçi'yi “zavallı bir ihtiyar” olarak tanımlar, Edward'a göre o belki de bir “casus”tur. Flora'nın Edward'ı çalışma için tekrar bahçeye yönlendirmesi Edward'ın gerginliğinin söz düzeyinde de açığa çıkmasına neden olacaktır. Evin içindeki bir mekân olan mutfakta bile tehlikeyi ensesinde hisseden Edward'ın yeniden bahçeye çıkma fikri karşısındaki tavrı anlaşılabilir:

Flora: Edward? Dışarı geliyor musun? Gölgeyi koydum. Günün en güzel saatini kaçıracaksın. Bir saat kadar yararlanabilirsin bahçeden., öğle yemeğinden önce.

Edward: Bu sabah yapacak işim yok.

Flora: Ya makalen? Bütün günü mutfakta geçirmeyi düşünmüyorsun değil mi?

Edward: Defol. Beni rahat bırak.

(syf 10)

Edward, pencereden yaptığı gözlemler sonucunda savaşının stratejisini belirler; tehlikeyi kendi alanına çekip onu orada, en güvenli mekânında, çalışma odasında alt etmeyi planlar. Tıpkı oyunun birinci aşamasında karşılaştığı küçük tehlikeyi alt etmek için karısına direktifler verdiği gibi bu kez de ilk adımı karısından ister, Flora'nın Kibritçi'yi içeri çağırmasını salık verir. Flora'nın Kibritçi'yi getirmesi ile oyunun ikinci aşamasından üçüncü aşamasına geçilmiş olur.

Ara Kesit: Tehlikeyi Beklemek

Oyunun üçüncü aşamasının hemen başında bir ara kesit yer alır. Bu kesit Kibritçi'nin içeri'ye girip, salonda beklediği bölümdür. Flora ve Edward arasında geçen söyleşimden Kibritçi'nin salonda bekletildiği anlaşılır. Söz konusu kesitte yine her iki oyun kişisi için ikili karşıtlıklar kurulacak biçimde işlenmiştir. Flora, adamın yaşlılığından ve zavallılığından söz ederken, Edward, onu odaya alıp hakkından gelmeye kararlıdır. Edward, oyunun bu bölümünde en güvenli alanında, tamamıyla ait olduğu bir uzamda, çalışma odasındadır. Ancak bu güvenli alanın da aslında o kadar güvenli olmadığı, tehlikenin hemen sızabileceğinin önsemesi Kibritçi'den yayılan koku ile verilmiştir. Edward, salonda bekleyen Kibritçi'nin kokusunun daha adam eve girmeden, penceresinin altından sızdığını, şimdi de kokunun bütün evi sardığını söyler.

3. Aşama: Tehlikeyle Yüzleşmek

Üçüncü aşamanın başlangıcı, oyunun tam ortasına denk gelecek biçimde kurgulanmıştır. Söz konusu aşama Kibritçi ve Edward sahnesinin başladığı kapı eşiğine denk gelir. Edward içerde, ait olduğu uzamda, en güçlü olduğu yerde çalışma odasında tehlikeyle yüzleşmeye hazır bir biçimde bekler. Kibritçi ise adım ilerleyerek kapının eşiğine kadar dayanmıştır. Önce en açık tehlike olarak kabul edilebilecek “dışarı”da varlığını sürdürmüş, daha sonra Flora tarafından dışardan, daha az tehlike barındırsa bile yine dışarının bir parçası sayılabilecek bahçeden, Edward'ın çalışma odası penceresinin önünden geçmiş, eve girmiş,

salonda bekletilmiş ve Edward'a ait mekânın kapısına dayanmıştır. Edward, Kibritçi'nin eşikte beklemesine fırsat vermeden onu savaş alanına çeker. Bu bölümden başlayarak bu aşamanın sonuna kadar yalnız Edward konuşacak, Kibritçi, Edward'a asla sözel düzlem de bir karşılık vermeyecektir. Edward, söz konusu bölüm boyunca "keyifli" başlayan, duraklamalarla devam eden, karşı taraftan asla cevap alamadığı uzun bir konuşma yapar. Konuştukça, gücünü yitirecek, gücünü yitirdikçe konuşacaktır. Konuşmasını nefessiz, havasız kalana kadar sürdürür ve gücünü yitirdiği noktada kendisini dışarı atar. Buradan bakıldığında çalışma odasının artık Edward'ın nefes alamadığı bir alana dönüştüğü görülür. Edward'ın "tehlike"yi alt edebileceği tek yer olan güvenli alan, artık tehlikenin kapladığı, onu nefessiz bırakacak bir mekâna dönüşmüştür. Edward, kendi alanında tehlikeye yenilmiş, onu bertaraf etmeyi başarmak bir yana, savaş alanındaki en güçlü kalesi olan mekânını "düşman"a terk edip kendini dışarı atmıştır. Pencerenin altından sızan koku odayı kaplamış, Edward'ı hiç de tekin bulmadığı bahçeye savurmuştur. Edward'ın bahçede gölgeliliğin altında oturduğu bölümdeki durumu ile oyunun birinci aşamasındaki kahvaltılık sahnesindeki durumu paralellik gösterir. Yine ağaçların farkına varmaz, kuşların sesini duymaz. Bitkindir. Edward'ın odada bıraktığı Kibritçi'nin yanına bu kez Flora girer. Kibritçi'yle yaptığı konuşma onu mutfak penceresinden gördüğü zamanda olduğu gibi cinsellik yüklüdür:

Flora: Hey, kan ter içindesiniz. Alnınızın terini sileyim mi? Şifonumla? Sıcaktan mı terliyorsunuz? (...) Hah şöyle. Böylesi daha iyi değil mi? Yanaklarınızı da sileyim şöyle. Bu iş bir kadın düşer, öyle değil mi? Buradaki tek kadın da ben olduğuma göre. (...) Söylesene, bir kadının var mı? Kadınlardan hoşlanıyor musun? Hiç düşündüğün oluyor mu? (...) Bir zamanlar çok çekici olduğuna kalıbımı basarım. Seks, bir şey ifade etmiyordur herhalde sana. Bir an olsun aklına geldi mi seksin diğer insanlar için hayati bir tecrübe olduğu.

(syf 23- 24)

Edward'ın içeri, çalışma odasına yeniden dönüşüyle gücünü toplayıp tekrar savaşmaya geldiği açıktır. Flora'yı odadan hakaretlerle kovar. Gücünün sonuna kadar sürdüreceği bir konuşma daha başlatır. Bu konuşmanın sonunda gücünü hepten yitirir ve konuşmasını ancak zorlanarak ve son bir çabayla bitirebilir:

Edward: Kimsin sen?

(syf 30)

Edward'ın savaşı yitirdiğinin bir göstergesi olan bu sorunun cevabı Flora'dan gelir. Edward, dışarıdaki varlığından rahatsızlık duyduğu Kibritçi'yi kendi deyimiyle "derinine inmek" için kendi alanına çağırılmış ama kendi derininden boşattıkları ile güçsüz kalmıştır. Oysa Flora, Kibritçi'ye bir ad koymuş ve onu yeni hayatına çoktan taşımıştır. Oyunun sonunda Flora, oyunun başıyla bakışlılık kuracak biçimde gölgeliği kurmuş, öğle yemeğini hazır etmiştir. Ancak bu kez Edward için değil, "Barnabas" adıyla çağırdığı Kibritçi için. Aynı bakışlılık oyunun başında geçen çiçeklerle ilgili bölümle, oyunun sonunda Kibritçi'ye çiçekleri anlattığı bölümde de görülür. Oyunun finali Flora'nın Kibritçi'nin tablasını Edward'ın ellerine bıraktığı ve Kibritçi'yle birlikte bahçeye çıktığı sahneyle son bulur. Oyunun başına geri dönmüş gibidir, Edward'ın yerini alan Kibritçi, Kibritçi'nin yerini alan Edward, oyunun başındaki mekâna geri dönülmesi bu döngüyü kanıtlayacak niteliktedir. Bu bağlamda, oyunun başından başlayarak tekrarlanan 21 Haziran yaz gündönümü tarihi de önemli bir açık göstergeye dönüşür.

Oyunun derin yapısını okuyabileceğimiz; oyun kişilerinin oyunun aşamalarına da denk düşecek biçimde uzam içindeki konumlanışları tablo halinde sunulmuştur.

	UZAM	UZAMA AİT OLMA	AKSIYON
1. AŞAMA	Bahçe	Flora	“Küçük tehlikeyi savuşturmak”
2. AŞAMA	Mutfak	Araf / kimseye ait olmayan uzam	“Alan Savunması”
ARA KESİT	Çalışma Odası	Edward	“Tehlikeyi beklemek”
3. AŞAMA	Çalışma Odası	Edward	“Tehlikeyle yüzleşmek”

Derin Anlam

Harold Pinter, **İnce Sızı** oyununu, aşama aşama yükselen bir tehlikenin varlığı üzerine kurmuştur. Pinter, bireyin dışarıdan gelen tehlikeye karşı kendine güvenli sandığı bir koza örmesinin tehlikeden kaçışı olanaklı kılıp kılmadığını sorgular. Kişinin güvenli alanlar yaratması onu tehlikeden korur mu yoksa tehdide daha açık mı kılar?

Oyunda işleniş biçimiyle, tehlikenin tanımını korunaklı kozalar örüldükçe büyüyecek, alanı genişleyerek güçlenecektir, kişi kendini küçük alanlara hapsedtikçe geride kalan her alan tehlikeyi barındıracaktır. Yüzleşmede geç kalınan, adına tehlike denen tehdit, yaratılan güvenli alanlarla kendisini daha güçlü kılacaktır. Bu biçimde küçülen kozaların dışında kalan her yer tehlike tanımını barındıracak bir konumlanış içine girecektir. Bireyin yarattığı küçük korunma dünyalarının duvarları ne kadar sert olursa olsun, onun dışında kalan her yere sinmiş olan tehlike mutlaka içeri sızmayı başaracak, bir biçimde bu “güvenli” alanları da teslim alacaktır.

Bu biçimde okunduğunda oyunun derin yapısında tehlikenin artık her yerde olduğunun altının çizildiği çıkarılabilir. Örülen duvarlar tehlike denen tehdidi besler, ona sınırsız bir alan açar. Bu sınırsız uzamda her yere yayılma gücü bulabilir kendine. Böylece çemberler hep

birbirini besleyerek devam eder, birey tehlikeler karşısında kozalar örer, kozalar var oldukça açıkta kalan alan alanların hepsi artık tehlike barındırır. Eninde sonunda bu tehlike güvenli alanları da kendi alanına katar.

Tehlike artık her yerdedir...

Kaynakça

Guiraud, Pierre. **Göstergebilim**. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları, 1994.

Kıran, Zeynel. **Dilbilim Akımları**. Ankara: Onur Yayınları, 1996.

Saussure de Ferdinand. **Genel Dilbilim Dersleri**. Çev.: Berke Vardar. İstanbul: Multilingual Yayınları, 1998.

Scholes, Robert. **Structuralism in Literature**. London: Yale University Press, 1974.

Piaget, Jean. **Yapısalcılık**. Çev.:Ayşe Şirin Okyayuz Yener. Ankara: Doruk Yayınları, 1999.

Pinter, Harold. **İnce Sızı**. Çev.: Yıldırım Türker. Basılmamış Oyun Metni. Devlet Tiyatrosu Dramaturgi Arşivi. Sayı: İ-14.

Rifat, Mehmet. **XX. Yüzyılda Dilbilim ve Göstergebilim Kuramları “Tarihçe ve Eleştirel Düşünceler”**. İstanbul:Om Yayınevi, 2000.

Rifat, Mehmet. **XX. Yüzyılda Dilbilim ve Göstergebilim Kuramları “Temel Kuramlar”**. İstanbul: Om Yayınevi, 2000.

Tüfekçi Elif. “Yapısalcı Yöntem ve Uygulama Alanları” **Tiyatro Araştırmaları Dergisi**. Sayı:17, Haziran 2004.

Yücel, Tahsin. **Yapısalcılık**. İstanbul. YapıKredi Yayınları, 1999.

Yüksel, Ayşegül. **Yapısalcılık ve Bir Uygulama**. Ankara: Gündoğan Yayınları, 1995.

Abstarct

In this paper, structural analysis of the play named **Slight Ache** that was the fourth play written by Harold Pinter who has created his own specific “Pinteresque” style which is named by his surname with 29 plays written until today and who had consolidated his place in the history of theatre with Year 2005 Nobel Award will be done.